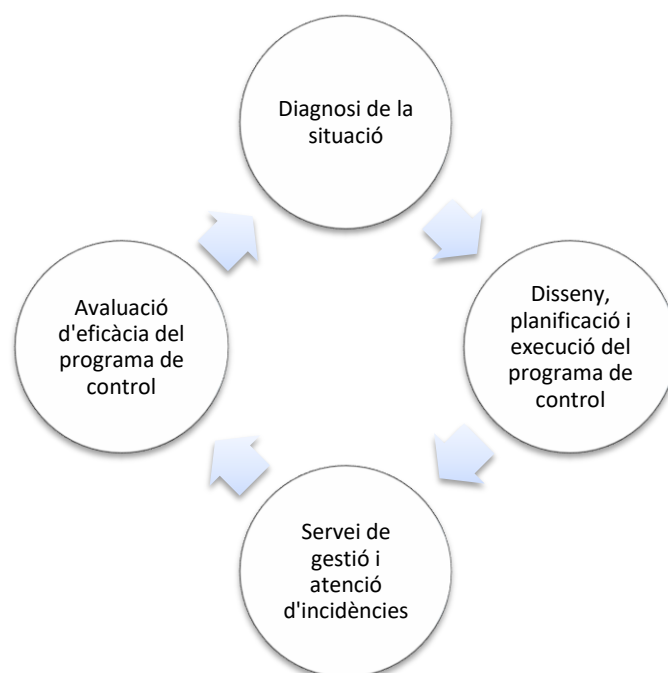

PROGRAMA INTEGRAL PER AL CONTROL ÈTIC DE COLOMS DE L'AJUNTAMENT DE PALMA

La superpoblació de coloms en l'àmbit urbà pot arribar a ser un problema de salut pública, ja que alguns exemplars poden patir malalties o ser portadors d'agents patògens que es transmeten a les persones (zoonosis). Per altra banda, els coloms degraden el patrimoni arquitectònic, el mobiliari urbà i la massa vegetal de les ciutats.

El Programa integral de control ètic de coloms respon a l'exercici de competències pròpies que, en matèria de protecció de la salut pública i el medi ambient, tenen els municipis. En aquest sentit, hi és d'aplicació la Llei general de sanitat 14/1986, de 25 d'abril, sobre el control sanitari per part dels municipis en el medi ambient i els llocs de convivència. Això, juntament amb les atribucions contingudes a la Llei balear 1/1992, de 8 d'abril, de protecció dels animals que viuen en l'entorn humà, permet als municipis efectuar controls específics de poblacions animals, siguin salvatges o assilvestrades, quan la seva població es consideri perjudicial o nociva.

Aquest document recull el programa elaborat per l'Ajuntament de Palma i consensuat amb associacions columbòfiles i animalistes, cap a un control ètic de la població de coloms establerts en el municipi, per a mantenir-ne el nombre per davall d'un llindar que no suposi un risc per a la salut pública, la convivència i el patrimoni de la ciutat. Les etapes del programa són les següents:

Etapa 1. Diagnosi de situació. Elaboració d'un cens poblacional

El cens té com a objectiu recopilar informació sobre els punts més conflictius de Palma, la densitat de població inicial i els llocs de nidificació, així com fonts d'alimentació i hidratació.

El primer cens es va realitzar a finals de 2020 mitjançant un recompte directe del nombre d'aus per unitat de temps i espai. Per això, es varen organitzar transectes des de dues hores abans i dues hores després del migdia, preferiblement en dies clars.

S'estimà que hi havia uns 21.900 coloms (*Columba livia*) al terme municipal. Aquesta població es troba concentrada en determinats punts de la ciutat.

D'acord amb la informació recollida, es dissenya un mapa de distribució de coloms (annex 1) a la ciutat, sobre el qual es determinen els punts de major concentració, que es classifiquen en tres nivells de criticitat (alt, mitjà i baix), en funció de la densitat de població.

- **Nivell alt:** visualització de més de 50 coloms.
- **Nivell mitjà:** visualització d'entre 6 i 49 coloms.
- **Nivell baix:** visualització d'entre 1 i 5 coloms.

El cens es repetirà anualment per a avaluar l'eficàcia del programa.

De fet, se n'acaba d'obtenir el cens de 2021 i el resultat ha estat de 11.611. Els punts crítics han variat, com es pot apreciar a l'annex 2. Això no obstant, continuen concentrant el major nombre d'exemplars. Els 10 punts més crítics en concentren més del 30% de la població.

A més del cens, per a la realització de la diagnosi de situació i selecció dels punts de control s'ha tingut en compte el nombre d'avisos rebuts al Servei d'Atenció Telefònica 010, així com les queixes que arriben mitjançant els districtes de Palma.

Simultàniament a l'execució del servei, es preveu desenvolupar un registre dels principals punts de nidificació a la ciutat (edificis abandonats) sobre els quals s'ha d'actuar, per a inhabilitar i impedir d'aquesta manera l'establiment de noves colònies.

Etapa 2. Planificació i execució del programa de control ètic

Una vegada analitzada la informació obtinguda en el cens i seleccionats els punts de control, es planifiquen les diferents actuacions:

2.1. Campanya d'informació i col·laboració ciutadana

Són els mateixos ciutadans els que, amb les seves conductes, afavoreixen, en moltes ocasions, l'establiment i la reproducció dels coloms, proveint-los de fonts d'alimentació i aigua. Al contrari del que pensen molts de ciutadans, si l'alimentació disminueix, els coloms salvatges no moren, sinó que s'adapten, i en disminueix la reproducció. Una

manera de dur a terme amb èxit el programa de control ètic és el desenvolupament d'actuacions específiques fonamentades en la formació i la informació. Aquestes campanyes es poden realitzar mitjançant el repartiment de material divulgatiu, senyalística en zones públiques, i la participació de la Policia Local.

L'objectiu és posar en relleu la importància de limitar els factors que afavoreixen la proliferació de coloms a la ciutat i que els ciutadans col·laborin en el programa, de manera especial els alimentadors a la via pública.

2.2. Reducció de punts de nidificació

Desactivar punts utilitzats com a lloc de nidificació i retirar nius són claus per a augmentar les probabilitats d'èxit en el programa de control. És fonamental mantenir en condicions correctes les edificacions abandonades i evitar que es converteixin en llocs accessibles i colonitzables per *Columba livia*.

En els edificis municipals, es considera la instal·lació d'elements que en dificultin l'assentament, com ara reixes o pinxos per a reduir els punts de nidificació. Alhora, es preveu fer actuacions mensuals de supervisió dels llocs de nidificació per a dinamitzar aquesta eina com un mètode molt efectiu per a controlar-ne la població.

2.3. Ús de pinso esterilitzant

Com a mètode químic complementari per al control ètic a llarg termini s'utilitza un pinso esterilitzant. Aquest mètode permet el seu control sense necessitat de sacrifici i, per aquest motiu, és àmpliament acceptat per la ciutadania.

El pinso és un format de gra de blat recobert per un fàrmac (Nicarbacina), que té un efecte anticonceptiu sobre les aus. Suprimeix la posta d'ous dels coloms i els seus efectes són reversibles. Quan els coloms deixen d'ingerir el pinso recuperen la fertilitat.

Els 9 dispensadors de pinso instal·lats a Palma es troben en terrasses prop de colònies de coloms i són revisats periòdicament per un tècnic i vigilats per càmeres de vídeo. Es programen perquè subministrin el blat diàriament. Controlant la ingesta del pinso per part dels coloms, s'optimitza el producte i s'impedeix deixar-ne restes sense control. S'han seleccionat els punts de subministrament atenent els següents criteris:

- Que es trobin en zona urbana.
- Que no hi hagi espècies no-diana.
- Que siguin d'accés restringit per al ciutadà.
- Que l'accés a les terrasses sigui fàcil per als tècnics que en realitzen les tasques de control i supervisió.
- Que es tracti d'edificis de titularitat pública.

2.4. Captures

És un mètode mecànic de retirada d'exemplars vius que utilitza una xarxa propulsada per aire comprimit. Aquest sistema permet retirar molts d'exemplars en una única intervenció, però necessita un procés previ d'encebament al punt de captura perquè els coloms s'habituin i es concentrin en un lloc determinat.

Es fa servir en punts en què el nivell de població és elevat i on se'n necessita una ràpida actuació i reducció d'exemplars (places, carrers de zones crítiques).

Totes les captures són transportades i dipositades al colomer del Centre Sanitari Municipal de Protecció Animal, a Son Reus.

2.5. Instal·lació de colomers ecològics i altres mètodes dissuasoris en estudi

- La instal·lació de colomers ecològics es realitza en altres ciutats, com a València. No es tracta de colomers tancats, sinó oberts, on els coloms entren i en surten per unes obertures dissenyades per a aquests. Els colomers han d'estar dotats de pinso i aigua. Per a la seva gestió, es té molt en compte la neteja i la desinfecció d'aquestes instal·lacions i els seus voltants, el control veterinari i la salut dels exemplars. Aquests colomers ajudaran al control poblacional, ja que se substituiran ous per altres sintètics, no en totes les ocasions, perquè no relacionin el fracàs reproductiu amb el colomer. A més, estaran ubicats allunyats dels habitatges i així evitaran que nidifiquin en punts problemàtics i s'evitaran molèsties veïnals. En un principi, se n'instal·larà només un per a veure'n l'evolució.
- En determinats punts de Palma, es valora també l'ús d'aus rapinyaires com a mètode ètic i biològic per al control de *Columba livia*. La falconeria és especialment útil en àrees perifèriques pròximes a zones boscoses com el castell de Bellver. En qualsevol cas, es farà amb la col·laboració i l'assessorament d'experts en la matèria.

Etapa 3. Servei d'atenció i gestió d'incidències

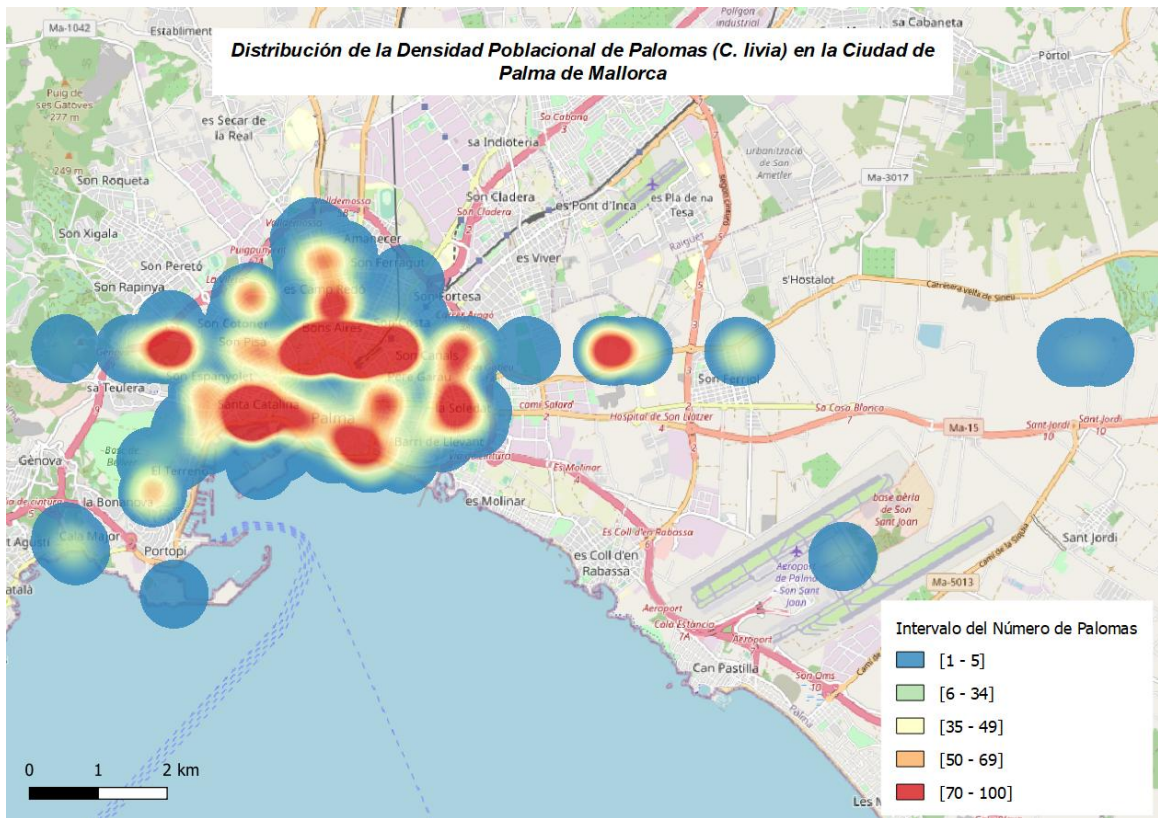
El servei d'atenció d'incidències disposa d'un equip tècnic per a atendre els requeriments i les sol·licituds dels ciutadans mitjançant el telèfon 010. Les queixes s'atenen de forma personalitzada en un termini inferior a 48 hores.

Durant l'atenció del servei, s'informa la persona denunciant del treball que es durà a terme, donant recomanacions en cas que la incidència es trobi en una zona privada.

Etapa 4. Avaluació de l'eficàcia del programa

Anualment s'avalua l'eficàcia del programa mitjançant la realització d'un cens de població. En funció de les dades obtingudes, es decidirà sobre la necessitat o no de realitzar canvis al programa integral de control ètic i ajustar-lo, revisant-ne cadascuna de les actuacions.

Annex 1. Mapa densitat poblacional coloms 2020

Annex 2. Mapa densitat poblacional coloms 2021

